

МЕДИЦИНА РАДА

Предмет се налази у једанаестом блоку и реализује се кроз 1 часа предавања и других облика наставе, 1 часа вежби, 1 час студијског истраживачког рада недељно и 55 часова самосталног рада студента у току семестра. Предмет носи 4 ЕСПБ бода.

Образовни циљ предмета

Упознавање студената са основним постулатима безбедности и здравља на раду, морфолошким и функционалним карактеристикама професионалних обољења, болести у вези с радом и повредама на раду, оценом радне способности и превентивним мерама заштите.

Исходи образовања

По завршетку наставе из предмета Медицина рада од студената се очекује стицање следећих знања, вештина, ставова:

Знања:

Од студента се очекује да буде способан да:

- објасни основне физичке, хемијске и биолошке агенсе на радном месту и њихов утицај на здравље и способност за рад.
- објасни принципе за утврђивање радних места са повећаним ризиком по здравље.
- објасни принципе дијагностичких процедура за утврђивање професионалних обољења у вези с радом.
- објасни принципе за утврђивање и верификацију повреда на раду.
- објасни терапијске и превентивне мере професионалних обољења.
- објасни принципе за оцену радне способности: при пријему на посао, промени радног места, изласка на ИК и утврђивању дужине боловања.

Вештине:

Од студента се очекује да буде способан да:

- на правилан начин тумачи налаз специјалисте медицине рада у свим дијагностичким и терапијским процедурама по системима и органима.
- на правилан начин цени привремену или трајну радну способност, у складу са осталим клиничким и дијагностичким процедурама.
- у случају акцидента пружи адекватну прву помоћ.

Ставови:

- рационалан приступ коришћењу процедура медицине рада, заснован на строго постављеним медицинским индикацијама са критичким освртом на услове рада (хигијенске и техничке) као и мере заштите.

Услови слушања наставе:

Да би слушао наставу на овом предмету, студент мора да буде уписан у једанаести блок Дипломског академског студијског програма -интегрисне студије за доктора медицине.

Облици наставе

Настава се реализује кроз предавања, семинаре и вежбе.

Структура предмета

Наставне јединице по недељама:

**МОДУЛ 1- ОСНОВИ МЕДИЦИНЕ РАДА И ПРОФЕСИОНЕ ПАТОЛОГИЈЕ
(1,2,3,4,5) 0,5 ЕСПБ**

**Наставна
јединица 1**

1. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

Предавање

- Уводни час. Национални програм медицине рада. Организациони облици.
- Легислативни аспекти специфичне здравствене заштите запослених.
 - Врсте професионалних штетности
 - Професионалне болести

Вежбе

- Професионални агенси (физички, хемијски, биолошки)
 - Амбијетални мониторинг. Национални и хигијенски стандарди. Хигијенско техничка заштита.
 - Листа професионалних обољења

**Наставна
јединица 2**

2. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

Предавање

- Бука и вибрације у професионалној патологији.
- Вибраторна болест, услови за признавање професионалног обољења
- Професионална акустична траума.

Вежбе

- Радна анамнеза. Врсте прегледа: претходни, периодични, систематски. Оцена радне способности.
- Обрада пацијента са акустичном траумом

**Наставна
јединица 3**

3. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

Предавање

- Увод у професионалну токсикологију.
 - Основни појмови токсико-кинетики и биотрансформације отрова.
 - Еко-токсиколошки проблеми.

- Вежбе**
- Специфични експозициони тестови
 - Биолошки мониторинг

**Наставна
јединица 4**

4. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

Предавање

- Болести изазване хемијским ноксама.
 - Извори и узроци тровања.
 - Етиопатогенеза, клиничка слика и лечење.
 - Тровања изазвана металима (олово, жива).

Вежбе

- Обрада пацијената изложеног неорганским токсиколошким материјама (металима).

**Наставна
јединица 5
Предавање**

5. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

Вежбе

- Органски растварачи.
- Пестициди.
- Антидотска и симптоматска терапија.
- Обрада пацијента изложених органским растварачима.
- Обрада пацијената изложених пестицидима.

**МОДУЛ 2- ПРОФЕСИОНАЛНА ОБОЉЕЊА И БОЛЕСТИ ИЗАЗВАНЕ
ЗРАЧЕЊЕМ (1,2,3,4,5) 1,5 ЕСПБ**

**Наставна
јединица 1
Предавање**

6. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

Вежбе

- Професионална респираторна обољења.
 - Етиопатогенеза, клиничка слика.
 - Хронични обструктивни бронхитис. ХОБП.
 - Професионална астма.
- Обрада пацијената изложених неорганској прашини.
- Професионална бронхијална астма.
- Провокациони тестови и функционална испитивања плућа.
- Критеријуми за дијагнозу професионалног обољења.

**Наставна
јединица 2
Предавање**

7. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

Вежбе

- Пнеумокониозе, класификација, етиопатогенеза.
 - Силикоза.
 - Азбестоза.
- Обрада пацијената изложених минералној прашини.
- Критеријуми за одређивање силикозе.
- Обрада пацијената експонованих азбетној прашини.
- Критеријуми за утврђивање азбестозе.

**Наставна
јединица 3
Предавање**

8. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Неколагенске пнеумокониозе.
 - Сидероза, станоза, баритоза, алуминоза, берилиоза.
 - Алергијски бронхоалвеолитис.
 - Хигијенско техничка и медицинска превенција.

Вежбе

- Обрада пацијената изложених органској прашини.
- Критеријуми за алергијски алвеолитис као професионално обољење.
- Критеријуми за признавање бисинозе, фармерских плућа, за професионално обољење.

**Наставна
јединица 4
Предавање**

9. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Професионална оштећења здравља изазвана јонизујућим зрачењем.
 - Механизам биолошког деловања јонизујућег зрачења.
 - Јединице радиоактивности и дозе.
 - Здравствена заштита лица која раде у зони јонизујућег зрачења.

Вежбе

- Радиолошка заштита. Извори зрачења. Основи дозиметрије.
- Лична дозиметрија.

**Наставна
јединица 5
Предавање**

10. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Обољења изазвана дејством јонизујућих зрачења.
 - Акутна радијациона болест и лечење.
 - Делимична озрачења појединих органа.

Вежбе

- Здравствена контрола лица која раде у зони јонизујућег зрачења.
- Елементи и претходних и периодичних прегледа. Контраиндикације за рад.
- Норме сигурности при раду у зони јонизујућег зрачења.

**МОДУЛ 3- ПРОФЕСИОНАЛНИ ТРАУМАТИЗАМ И ОЦЕНА РАДНЕ
СПОСОБНОСТИ (1,2,3,4,5) 1 ЕСПБ**

**Наставна
јединица 1
Предавање**

11. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Хронични радијациони синдром.
 - Важнији радионуклиди (Rn, St, Cz, Tc)
 - Здравствена заштита лица која раде са радионуклидима.

Вежбе

- Интерна радиоактивна деконтаминација.
- Основни принципи заштите од јонизујућег зрачења при раду са

отвореним изворима зрачења.

**Наставна
јединица 2
Предавање**

12. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Нејонизујућа зрачења.
 - Електромагнетна. Микроталасна.
 - Ултраљубичаста и инфрацрвена.
 - Радиофреквентно и ласерско зрачење.
 - Електрична и електромагнетна поља.

Вежбе

- Обољења изазвана нејонизујућим зрачењем.
- Хигијенско-техничка и медицинска превенција и заштита.

**Наставна
јединица 3
Предавање**

13. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Физиологија рада.
 - Радна оптерећења. Захтеви рада. Тежина рада. Замор.
 - Биоенергетика при раду. Терморегулација.
 - Биолошки ритмови. Стрес.

Вежбе

- Обрада пацијената изложених повећаном оптерећењу на радном месту.
- Обрада пацијената изложених повишеној температури на радном месту.

**Наставна
јединица 4
Предавање**

14. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Професионални трауматизам. Етиопатогенеза и законска регулатива.

Вежбе

- Обрада пацијента који је имао повреду на раду.
- Оцена радне способности.

**Наставна
јединица 5
Предавање**

15. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Оцена радне способности оболелих професионалних обољења и болести у вези с радом.

Вежбе

- Критеријуми за верификацију болести стечених у процесу рада.
- Обрада пацијената са неком од болести стечених у процесу рада.

Предиспитне обавезе

Студенти су у обавези да активно учествују у практичној настави и семинарима. Наставници који изводе наставу ће оцењивати њихово знање, вештину и ставове испољене приликом активности студента оценама од 5 до 10.

Начин полагања испита и оцењивања:

Испит се полаже усмено.

Оцена на испиту чини 60% крајње оцене студента, док оцена знања, вештина и ставова испољених током наставе чини 40% крајње оцене студента. Оцена се креће у распону од 5 до 10.

Осим оцене на скали од 5 до 10, студент добија и једну од оцена из следеће табеле:

- A – 10% студената са најбољим успехом на испиту
- B – 25% следећих са нижим успехом на испиту
- C – 30% следећих са још нижим успехом на испиту
- D – 25% следећих са још нижим успехом на испиту
- E – 10% студената са најслабијим успехом на испиту
- Fx – студенти којима треба још мало да би припремили испит
- F – студенти који нису положили

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
предавања	10	тест	
практична настава	10	практични испит	
колоквијум-и		усмени испит	60
семинар-и	20		

Званична литература:

- Видаковић А.: Основи медицине рада, Медицински факултет, 1998.
- Додић С. , Филиповић Д. И. , Марковић Д.: Атлас професионалне патологије, Ниш, 1977.